

טייסת שירה

גילי חיימוביץ': אורות נחיתה, ספרי
עתון '77', 2017, 88 עמ'

הכוסות כל כך יותר
יפות ממני/ למרות שאני
הכלה://

בשמלת כלה בגון קלפת
ביצה/ היא תואמת את
צבע האפרסק של חתולתי/
יותר משאני תואמת את
בעלי.

וכך גם בהמשך החזקת
בית. גידול הבנות.

נצא לשוט בגונדולה
מערסלת חלב/ על המדרכות הצרות/ בין
מכשולי פחי הזבל, צואת הפלבים והאופנים/ וזו
אחר, הרומנטיקה שלנו.

הרבה קפה דרוש כנגד עייפות הזאת, הפיזית
והמנטלית. נדמה שרק כך אפשר להמשיך. כל
אם לילדים קטנים יודעת זאת. כל מה שנותן
כוח. טעם. עוד קפה. עוד סוכר.

בדרך לבית הקפה/ מתחת להצפות הקפה והספר
הנגרר אחרי/ עקבות הלשון שלנו עוד נקוות
שם.

כך גם בשיר 'המצאת השמחה'

הלכתי ברחובות וקבצתי אהבה/ עבורך/ וקפה/
עבורי/ שאוכל לאוהבך/ מבלי שאכל.

אני אוהבת את הריאליה הזאת. איני מאמינה
שיש אשה ואם שאינן שותפות לתחושות
הללו. האוניברסליות הזאת היא המצדיקה את
כתיבת השירה, על החשיפה הרבה שבה. ומתוך
הסיופוס של השגרה מתגלה האלמנט השני,
הקסם שהשירה נותנת, הכוח שבמילים, יכולתן
הפלאית בניסוח העול ולכן ביכולת הנשיאה.
בעמעום השגרה, בהתרוממות ממנה. המשוררת
יודעת ואוהבת להשתעשע במשחקי מילים.

אין תחליף לשנה/ אבל תכף המקלחת תנצה
אותך בנשימה עמקה/ תחליף חתול/ תחליף
סינר, סדין, תנוחה/

תחליפי שד/ תחליפי חלב/ תחליף אותי לשעה/
תחליף אותי.

וגם -

ההורה או ההורה/ גם קופצת על רגל אחת
דרך כל המכשולים/ וגם רוקדת הורה על הרגל
שנותרה/ אם זה מה שצאצאיה תובעים ממנה/
תובעת תשומת לב/ רק כשכבר טובעת.

וגם -

צרעות חם/ צרות עלינו/ מצרות צעדינו/ בגלל
צרת הקור/ בצרת אהבה פשטה בינינו/ אין לה
כבר צורה/ איך נשתק אותה?/ ואיך יבוא גשם
שחוק?

עם זאת, יש בשירים לא מעט חזרות נושאויות
וגם חזרות על מילות מפתח בעולמה הפואטי של
חיימוביץ'. מילים כמו בטן, כאב, ילדתי ואחרות

מופיעות לא מעט. החזרותיות
הנושאת והמילולית מעוררת
לעתים תחושת לאות אך גם
משרתת היטב את שנאמר, מדגישה
את העייפות שבחזרה על מעגל
המצבים והתחושות הנלוות להם.

לאורך השגרה ולאורכו של הספר
נפרש מסע ממשי. זה החוצה
ארצות בחיפוש (אחר מה?) וכולל
מדינות זרות, ימים ויבשות, ג'ט
לג וחזרה. המסע רקום מתוך מסע
פיזי של הגירה שעברה המשוררת,
מפרש את אורות הנחיתה באופן

נוסף, כשיבה ממרחקים ומתקופה ממושכת של
היעדרות, כלומר מגלות.

ירדתי מנכסי / עליתי ארצה.

עם זאת, המסע "האמיתי" הוא הפנימי, הנפשי.
זה המתקיים בנפש המשוררת כאשר תהיה ובכל
עת, כאשר, כבת זוג, כאם לילדות, ככותבת
וכגוף חי בעולם.

הגוף הגדול והעצוב שלי נע/ ננד/ ואין מנוח/
לא נוח/ לו/ נע נד בין יבשות.

וגם -

אני עפה/ גבורת על חשאי/ בין המטלות/
חוצה בדידות, יבשות ואגו/ כדי לטפל בכך.

מכל התעופות - תקווה ממשית לקראת נחיתה
בשלוש, דבר מה שלם וטוב.

להאסף אל פה התקנה הטובה/ פה המעמיסה
סלט לצד חביתה/ פה יד, שתאסף אותן הביתה,
תחבר נקדה לקו, אל מטה, אל שנה רחוקה.

גם תקווה לקראת אורות המראה ואורות נחיתה
במובן הארספואטי -

לכי, לכי, בעקבות המלים/ גם הגוף יתפך
לאוירודינמי/ אוויר חסר משקל דולק/ אחר
מלים כבדות משקל/ לכי, סעי, תטוסי או תנשמי/
מארצה, מולדתך, בית אביך, שפת אמך/ להיות
גוי גדול, ברכה קטנה/ לכי, סעי, תטוסי, תתגלגלי
או תנשמי/ מחזר בתנועה לאויר מפרך.

הספר אינו מחולק לשערים, שיר נוגע בשיר, דבר
בדבר, נושא בנושא, הכל במשולב. בכל שיר
כשלעצמו ובספר כקורפוס. כמו בחיים, מתחשק
לומר. משחק של איזון בין שמחה לצער, בין יופי
לקושי, בין הרחום למכוער, בין הפנים לחוץ, בין
האמת העירומה ומה שמקובל לומר. חיימוביץ'
לעולם אינה מעגלת פינות. טייסת שירה מדויקת
ואמיצה.

אחרי כל כך הרבה שנות גולה/ אני מגלה/ שאין
חדוש בנשימה.

מאיה ויינברג

המרשתת אינה מגדירה בדיוק מהם אורות
נחיתה. מפליא הדבר אבל גם בעידן המקוון,
המציף במידע עד אובדן חושים, אין פירוט
ברור על מהות אורות אלו. אפשר להזמין
כאלו בעלי-אקספרס, אבל אי-אפשר לדעת
במה מדובר. נשאת האסוציאציה החופשית
שמעלה צמד המילים: פנסים קבועים, בהירים,
מאירים למרחוק, גשם או שמש, ומסמנים את
המקום הבטוח לנחות בו - לא חשוב מהיכן
את חוזרת, כמה רחוק, כמה זה אורות נחיתה
הם סמל השיבה הביתה למקום מוכר ומוגן על
פני האדמה, אבל גם סוף מסע וסוף הרפתקה.
לא כל אחד יודע להנחית עצמו בשלום ולא כל
הנחיתות חלקות. למעשה, כלל אצבע בעולם
הטיסה טוען שהמראה ונחיתה הן המסוכנות
ביותר. מתוך המחשבות הללו נפתחת הקריאה.

העכבישה

ראי, אינך יכולה לטוות קורי זזה/ בכפיה/ רק
לאחר שיצאו מחשכת הבית/ בית הבליעה/
לאור/ המפרז/ תוכלי לרעת אם הופזו/ הופרו/
ותופר הפעתה, שתיקתך.

את הספר פותח השיר 'העכבישה' והוא שומר על
סיכויים הוגנים בין טוב לרע. המשוררת יכולה
לטוות בחשכה קורים, כלומר שירים, כמיטב
יכולתה. אבל האם אלו יצאו לאור, תרתי משמע,
ויופזו באוזני קהל, בזה אין היא שולטת. אם כך
יהיה - תופר שתיקתה, שכן קולה של משוררת
נשמע רק במידה שהיא נקראת על ידי קהל. גם
יפעתה תופר, כלומר, יופיה, חנה. מדוע? אינני
יודעת. אולי כיוון שבכל חשיפה יש הרעת
הקורים הדקים, נגיעה לא עדינה, מכאיבה.
העכבישה תמשיך בשלה, כלומר לטוות שירים.
בזה כוחה וזו יכולתה. לכן מדובר בשיר מכונן
עבור הספר, וטוב שהועמד במקום המחייב -
השיר הפותח. זהו ספר שיריה השביעי של גילי
חיימוביץ', עכבישה מנוסה.

מכאן, שני קולות ילכו ויתחזקו במקביל ככל
שתעמיק הקריאה. מחד, האכזבה שבנחיתה,
במסגרת זוגיות ומשפחה, בהיות האני העצמי
הקבוע. ומנגד - הניסיון העיקש להתעלות מעל
כל זה, למצוא כוח, למצוא חן, אושר, לכתוב
שירים, להתנחם במילים, בקסם שלהן.

צריכים היינו לחיות בקיץ נצחי/ אבל אפילו סוף
השבוע/ יורק אותנו אל תחלתו/ קרקל מנסה
לתפס זנבו.

המתח בין מה שהובטח, צריך היה להיות, לבין מה
שיש בפועל. כך למשל בשיר 'חומס ושמפניה'.
הארצי והעממי והזול למול הפנטזיה. כך אפילו
ביום החתונה, המבטיח החזקת קלישאות יותר
מכל ומתנפץ אף הוא: